

buďme šťastnejšie s Evitou

Farmárky

NA PRÍPRAVU TOHTO ČLÁNKU SOM SA NAOZAJ TEŠILA. OPUSTILA SOM RUŠNÚ BRATISLAVU A ASPOŇ NA PÁR HODÍN SOM SA OCITLA V ROZKVITNUTEJ ZÁHRADE, VO VOŇAVOM VČELÁRSTVE A V ROMANTICKOM OLIVOVOM HÁJI. ZUZANA, ZDENKA A MARUŠKA ŽIJÚ ROZPRÁVKOVÉ ŽIVOTY. ALE POVIEM VÁM, TIETO DIEVČATÁ MAKAJÚ OD RÁNA DO VEČERA. PREMÝŠĽAM, S KTOROU BY SOM SI TO ASPOŇ NA PÁR DNÍ VYMENILA...

Text: **Silvia Andrášová**

Foto: **Matúš Lago, Anna Kovačič**

Vizáž: **Lubica Krajnáková**, styling: **Gabriela Mohrová**, produkcia: **Erika Bolfová**

Zdenka

“Sama som si strojcom vlastného šťastia. Nehovorím, že je to vždy ideálne. Ked' prídu ťažšie chvíle, snažíme sa obracať. Ale do ruchu veľkomesta by som sa nevrátila. Milujem pokoj na dedine a spev vtákov.”

Za poskytnutie oblečenia na fotenie ďakujeme značke Desigual. Fotili sme v Zuzkinej záhrade, u Marušky v olivovom háji a pri Zdenkiných včelách.

Včelárka Zdenka

V dedinke Choča pri Tesárskych Mlyňanoch žijú manželia Grgulovci. Po revolúcii boli vôbec prvými komerčnými včelármami u nás. Lásku ku včelám zdedia Zdenka po svojich starých rodičoch a jej manžel po rodičoch. Pri káve a čerstvo napecených medových koláčikoch si zaspomínala na svoje začiatky.

Vzťah ku včelám sa u vás v rodine teda zdedil...

Dedo bol včelár, a keď zomrel, prevzal včelárstvo môj otec. Bola som najstaršia z troch sestier a vychovával ma ako syna. Brával ma na traktor, učil ma o živote na hospodárstve a zasväcoval do tajov včelárstva.

Celkom ma to bavilo. Bola som také chlapčisko. Stretla som môjho dnes už manžela, ktorého otec bol tiež včelár, a obaja sme sa celkom logicky rozhodli pokračovať v rodinných tradíciách. Niekol'ko rokov som pritom pracovala aj v školstve. Počas roka som učila

a v lete som vypomáhala manželovi so včelami. Predsa len – trvalý príjem je trvalý príjem. Kedže som robila metodičku, venovala som sa rôznym technikám. Jednou z nich bola práca s voskom. To sa mi stalo osudným. Jeden môj výtvor natol'ko zaujal kolegyne, že si u mňa objednali prvé sviečky. Ďalšiu zákazku som už dostala od manželiem veľvyslancov. A potom sa to rozbehlo.

Opustili ste školu a vrhli sa do včelieho biznisu naplno?

Manžel mi raz povedal: „Ked' si taká múdra, dokáž, že sa dá žiť zo včiel.“ Tak sme med sami začali plniť a predávať. V štyridsiatke som si dokonca urobila vodičák, aby som mohla jazdiť po Slovensku na rôzne akcie. V decembri som si v práci brávala neplatené voľno a chodila som predávať na vianočné trhy. Nebolo to jednoduché – keď som prišla z práce domov, musela som sa postarať o domácnosť a deti. Potom, keď išli večer spať, postavila som sa k sporáku a odlievala som sviečky. Ked' toho už bolo veľa, rozhodla som sa dať v práci výpoved' a venovať sa iba rodinnému biznisu.

Deti nikdy neprotestovali, že ste stále medzi včelami?

Čoby nie... Každý víkend, keď sme išli za včelami, frflali, že musia ísť s nami. V meste mali kamarátov

a nechcelo sa im. Dnes je to iné. Dcéra sa sice odstahovala do Prahy, ale syn pracuje s nami. V centre Bratislavы máme svoj medový obchod, ktorý manažuje.

„Ak chcete, aby vás med liečil, nedávajte ho do čaju. Cmúľajte ho“

Teraz, keď bývame na dedine, vôbec nie sme chorí. Trápi nás iba chriftica, sem-tam cítime ruky, ale to je opotrebovanie tela. Kedysi som mala veľké problémy so žalúdkom, ale odkedy užívam preventívne med a propolis, som v poriadku. Dnes sú rôzne liečebné medy, ktoré vedia pomôcť s boľavým žalúdkom či pálením záhy. Ak chcete, aby vás med liečil, nedávajte ho do čaju. Musíte ho cmúľať.

ZDENKIN DEŇ MEDZI VČELAMI

Každý si myslí, že rodinné podnikanie znamená nechodiť do práce. To je omyl. V dielni som každý deň od siedmej ráno, okrem víkendov, keď predávam. Aj nás bratislavský obchod je otvorený každý deň, okrem Štredého dňa. Robí so včelami neznamená len vyrábať med. Ďalšími surovinami sú propolis, včelia kašička a peľ, z ktorých robíme sirupy, džemy, medovinu, čokoládu a iné produkty. Z vosku zase odlievame sviečky. Tým, že to má mnohoraké využitie, musíme stále niečo vymýšľať. Ale mňa to baví a napĺňa. Som šťastná, keď tvorím, experimentujem a inovujem. Pracujem bežne do 23.00 h. Potom vybehnem na dvor a pozorujem oblohu. Nikde som nevidela toľko hviezd ako nad našou dedinou. Je to čarovné.